

TREMTINUS

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SAJUNGOS SAVAITRAŠTIS

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

2005 m. liepos 21 d.

Nr. 29 (662)

Liepos 2 d. susitikome Leninsko Prijsko – Bodaibo r. Irkutsko sr. tremtiniai jaukoje, gražioje, išlakiu liepu ir didelio sodo apsuptyje Valašinė tėvų sodyboje Skėriuose, prie Linkuvos miestelio.

Susitikome, kad prisimintume savo jaunystę, kartu praleistus metus Sibiro platybėse. Ir kaip užmirši, jei širdyje išsirėžė 1949-ieji, ilga ir varginga kelionė tremtinių ezelone. Pirmas sustojimas –

Mes vėl kartu

Bodaibas, iš ten – dar 80 km geležinkelio. Prisimename, kad berželiai buvo ką tik išsproge. Šalia Leninsko Prijsko, Čiaučike, radome paruoštas palapines, kur mus, apie pusimtį šeimų, apgyvendino, sugrūdo kaip bulves maiše. Tai buvo sąnašinio aukso gavybos rajonas. Ne per tolino Čiaučiko veikė kasyklasachta. Išgautą sąnašynu smėli, žvirgždą vagonėliais pristatinėjo į specialias plovylas, kuriose atskirdavo auksą.

Mus išskirstė po darbovietais. Daugumą lietuvių, kaip išmanančių dailidės, staliaus, namų statybos darbus, skyre barakų statybai. Iki ateis žiauri žiema, kai šalčiai sieks 50–60 laipsnių, reikėjo įrengti šiltesnius būstus. „Tai jūsų

amžinos tremties vieta“, – sakė mums prisistatęs komendantas.

Man tada éjo keturiolikti metai. Tokių paauglių atvyko visas bûrys. Pradžia buvo nелengva, pilna nepriteklių, vargo, nuolat kamavo alkis. Mūsų tėvai, viską praradę: téviškės sodybas, sunkiu savo darbu sukurtą gyvenimą, patyrę didžiulę neteisybę ir skriaudą, jauté didelę širdgélą.

(keliamas į 5 psl.)

1949-ųjų Bodaibo r. Leninsko Prijsko tremtiniai 1953 m. ir dabar

Informacija – visiems prieinama

Lietuvos Respublikos asmenys turi teisę gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių įstaigų

Vadovaujantis Europos Sajungos teisés aktais, jau 2000 metais buvo priimti labai svarbūs dokumentai, įpareigojantys valdininkus, valstybės tarnautojus ir pareigūnus laikytis įstatymų teisés normų. Kai kuriuos noréčiau priminti. Lietuvos Respublikos įstatymas „Teisė gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių įstaigų“ 2000 m. sausio 11 d. Nr.VIII-1542 (Valstybės žinios, Nr.10-236).

Teisė gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių įstaigų įstatymo nustatyta tvarka realizuojama ir vieną iš Lietuvos Respublikos Konstitucijos 25 straipsnio 5 dalies nuostatą, nurodančią, kad pilietis turi teisę įstatymo nustatyta tvarka gauti valstybės įstaigų turimą informaciją. Taigi šio įstatymo nuostatos susijusios su Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalies norma, kad „valdžios įstaigos tarnauja žmonėms“.

Valstybė ir savivaldybės institucijos bei pareigūnai,

igyvendindami savo teises, turi griežtai laikytis įstatymų ir nenustatyti asmenims papildomų reikalavimų, ribojimų, kurie nenumatytini įstatyme. Savavališkas papildomų reikalavimų įvedimas riboja asmenims teises ir laisves.

Įstatymo 2 straipsnyje įtvirtinta teisés norma reglamentuoja, kad valstybės ir savivaldybių įstaigos privalo teikti informaciją apie savo veiklą.

4 straipsnyje nurodoma, kad kiekviena įstaiga privalo informuoti visuomenę apie savo veiklą. Informacija turi būti visiems prieinama ir nemokama.

Kreipimasi dėl informacijos gavimo reglamentuoja įstatymo 6 straipsnis. Kreipiantis dėl informacijos gavimo, 6 straipsnyje (Prašymo pateikimo tvarka), 1 dalyje, reglamentuoja, kad „paraiškėjas, norédamas gauti iš įstaigos informaciją ar oficialų dokumentą, pateikia prašymą“.

(keliamas į 2 psl.)

Nebus užmirštas né vienas Laisvės kovotojo vardas

Prienų r., Veiveriuose, Skausmo kalnelyje - Atgimimo metais įrengtame žuvusių Tauro apygardos partizanų memoriale, plevėsuoją Trispalvę, ažuolinėje atminimo lentoje ir rymančiuose paminkluose jamžinti per septyniasdešimt sovietų atėjūno nužudyty - ten užkastų, nežinia kur suguldytų ir perlaidotų - Sūduvos krašto partizanų vardai. Kasmet toje sakralinėje vietoje iškyla vis nauji paminklai ir kryžiai, bylojantys kiekvienam apsilankančiam lietuvių tautos netekitis ir kovos už nepriklausomybę prasmę.

Liepos 3 d. Veiverių Šv. Liudviko bažnyčioje šv. Mišias už Laisvės kovotojus aukojo klebonas K. Skučas. Bažnyčios skliautais aidėjo vyru chororo „Perkūnas“ atliekamos giesmės. Po pamaldų Skausmo kalnelyje susirinkusiems buvusiems politiniams kaliniams, tremtiniams, Prienų r. savivaldybės vadovams, partizanų artimiesiems, Lietuvos kariams ir šauliams tarusi ei liuotą žodį, žuvusių pagerbimo iškilmui organizatorė ir vedėja, LPKTS Prienų sk. pirmininkė D. Raslavicienė pakvietė Kazlų Rūdos kleboną Plioraitį pašventinti tris nau-

Skausmo kalnelyje kalba B. Šimanskė, šalia tautinių drabužių – renginio vedėja LPKTS Prienų sk. pirm. D. Raslavicienė

jus paminklus. Šiuose žuvusių partizanų artimųjų pastangomis pastatytuose akmeniuose jamžinimo ženkuose iškalti žodžiai: „Per kančias ir kraują į laisvę žuvusiems broliams atminti. Vytautas Gudynas-Papartis (1922-1947) ir Antanas Gudynas-Speigas (1919-1953)“ (skulpt. J. Vyšniauskas); „Žuvusiam už Tėvynės laisvę Lietuvos partizanui mjr. Stanislovui Jaloveckui-Mindaugui (1923-1949)“.

„Dar daug paminklų ir kryžių bus pastatyta ir pašventinta čia, Skausmo kalnelyje, ir visoje Lietuvoje, nes né vieno Laisvės kovotojo vardas negali būti užmirštas“, – išreiškės užuojautą žuvusių partizanų artimiesiems ir pasveikinės susirkusiuosius su artėjančia Valstybės diena, kalbėjo Prienų r. meras A. Gustaitis.

(keliamas į 5 psl.)

Numeryje
skaičykite:

2 Rengiamasi minėti Antikomunistinio kongreso ir Tarptautinio tribuno olo „Vilnius 2000“ penkmetį

3 Socialdemokratai, sekdamai savo vado pavyzdžiu, niekada nesilaiké ne tik socialdemokratinių, bet ir kitų vertybų

6 Keturvalakiuose atidengtas paminklas – dar vienas atminimo jamžinimo ženklas tiems, kurių dėka šiandien Lietuva laisva

Informacija – visiems prieinama

(atkelta iš 1 psl.)

Prašymai oficialiems dokumentams gauti pateikiami raštu arba žodžiu. Prašyme turi būti nurodoma: pareiškėjo vardas, pavardė, adresas, kokios informacijos jis nori gauti. Norint gauti privačią informaciją apie save, būtina pateikti tapatybę liudijantį dokumentą.

8 straipsnyje (Prašymų registravimas) nurodoma, kad įstaiga privalo prašymus registruoti.

10 straipsnyje nurodomi informacijos parengimo ir pateikimo terminai.

Išsami informacija priva-
lo būti pateikta per 14 kalen-
dorių dienų nuo prašymo
gavimo dienos ir tik išimti-
nais atvejais, t.y., kai infor-
maciją reikia pateikti į kitas
institucijas, įstaigos vadovas
turi teisę terminą prateisti iki
1 mėnesio.

Jeigu asmenys į įstaigą
kreipiasi prašydami infor-

muoti visuomenę apie savo
veiklą, nes informacija turi
būti visiems prieinama ir ne-
mokama, tai įstaiga tokią infor-
maciją privalo pateikti ne
vėliau kaip per 3 darbo die-
nas nuo prašymo gavimo
dienos. Įstaigos teikiamą
informaciją turi būti teisin-
ga ir išsami.

11 straipsnio 2 dalyje reg-
lamentuojama, kad, pareiškė-
jui prašant, jam turi būti su-
teikta galimybė susipažinti
su to dokumento originalu.
Rengiant dokumentų kopijas,
pareiškėjas privalo atlyginti
išlaidas Vyriausybės nustaty-
ta tvarka.

12 straipsnis (Prašymų
persiuntimas) nurodo, kad
jeigu pareiškėjo reikalauja-
ma informacija yra kitoje
įstaigoje, tai prašomas priva-
lo būti persiūstas tai kompe-
tentingai įstaigai per 3 darbo
dienas ir apie tai privalo būti
informuojamas pareiškėjas.

13 straipsnyje (Neteikia-

ma informacija) nurodoma,
kad, jci pagal įstatymus infor-
macija yra valstybinė, tarny-
binė, komercinė ar banko pa-
slaptis, valstybės saugumo ir
gynybos interesų, užsienio
politikos, apsaugant žmonių
sveikatą bei moralę, tai prane-
šama pareiškėjui ir nurodoma
nesutikimo priežastis ir galili-
mybė ši įstatymą apskusti.

Apskundimo tvarką reg-
lamentuoja įstatymo 14
straipsnis (Pareiškėjo teisė
skusti Administracinių ginčų
komisijai). Pareiškėjas per 1
mėnesį nuo atsakymo gavi-
mo, jei informacija yra netei-
singa ar neišsami, taip pat jei-
gu jis atsakymo negavo per 1
mėnesį, turi teisę skusti Ad-
ministracinių bylų teisenos
įstatymo (ATBĮ) nustatyta
tvarka Administracinių ginčų
komisijai, o šios komisijos
sprendimą – Administraci-
niam teismui.

Teisininkė
Nijolė ORENTAITĖ

Rengiamasi paminėti Antikomunistinio kongreso ir Tarptautinio tribunolo “Vilnius 2000” penkmetį

Birželio 14 d. sukako pen-
keri metai, kai Vilniuje buvo
surengtas pasaulinės reikš-
mės tarptautinis kongresas
“Komunizmo nusikaltimų
ivertinimas” ir vėliau jo
ištęstas Tarptautinis visuomeninis
tribunolas.

2000 m. Vilniuje šio vi-
suomeninio renginio dalyviai
iš 24 pasaulio šalių pateikė
duomenis apie jų šalyse įvyk-
dytus komunizmo nusikaltimus,
perskaitė 53 pranešimus,
kaltinančius komunizmo
doktriną ir politiką. Tri-
bunolo proceso metu visuomeniniai
kaltintojai iš 15 šalių
pateikė dokumentinę me-
diagą, leidinius, nuotraukas,
vaizdo ir garso įrašus,
apklausė liudininkus, kurie
patvirtino, kad komunistinė
ideologija yra žalinga žmo-
nijai, gimdo totalitarinius
režimus ir sėja mirtį. Galiausiai
buvo paskelbtas nuo-
sprendis – komunizmas pa-
smerktas ir nuteistas.

Tąkart Vilniuje pasauliui
buvo atskleisti žiauriausi komunistinių režimų nusikaltimai žmonijai, paskelbta, kad
pasauliye visi gyvavę ir tcbegyvuojantys komunistiniai režimai jau nusineš apie 100 milijonų gyvybių. Specialistų duomenimis, Lietuvoje per dvi sovietų okupacijas nukentėjo apie 800 tūkst. gyventojų.

Kongresą ir Tribunolą vai-
nikavo išleistos knygos:
“Vilniaus Tribunolo nuo-

sprendis”, “Antikomunistinius kongresas ir Tribunolo procesas” (900 psl.), sukurtas filmas ir kita. Šie renginiai turėjo didžiulį atgarsį pasaulio žiniasklaidoje ir sukėlė ne-
mažai diskusijų pasaulio vi-
suomenėse. Pasinaudodamos Tribunolo išvadomis de-
šiniuosios Europos Sajungos jėgos, daugeliui pokomunistinio lagerio šalių tapus ES narėmis, dabar remiasi formuodamos savo užsienio politiką. Tačiau įvairių šalių supratimas, kas buvo ir yra komunizmas, dar nėra galutinai susiformavęs. Vakarų Europos šalių piliečiai vis dar per-
mažai žino, ypač apie istorinius, šio reiškinio įvykius.

Antikomunistinio kongreso ir Tarptautinio tribunolo – pasaulinio garso renginių iniciatorai ir organizatoriai – Lietuvos Laisvės kovų dalyvių, buvusių politinių kalinijų ir tremtinų bei partizanų visuomeninės organizacijos. Tačiau minimų renginių organizatoriai mano, kad dabar Europai ir pasauliui kaip niekada svarbu vėl atnaujinti vięs pilietinę diskusiją dėl komunistinės ideologijos bei komunistinių struktūrų padarytų nusikaltimų žmonijai ir žmoniškumui, šios ideologijos atgaivinimo grėsmės.

Suprasdamas šią atsakomybę, Antikomunistinio kongreso organizacinis komitetas 2005 metų rugsėjė 4 d.

surengs tarptautinę mokslinę konferenciją “Vilnius 2005”, skirtą 2000 metais Vilniuje įvykusio Antikomunistinio kongreso ir jo iniciuoto vi-
suomeninio Tribunolo pen-
kerių metų sukakčiai pami-
nēti. Konferencija įvyks
Vilniuje, Nacionaliniame
dramos teatre, (Gedimino pr. 4).

Jau pakvieti pranešimus skaityti profesoriai: Vytautas Landsbergis, Antanas Tyla, Ona Voverienė, garsus antikomunistas Vilius Bražėnas, Seimo nariai: Povilas Jakučionis, Emanuelis Zingeris, istorikas Arvydas Anušauskas. Pranešimus taip pat perskaitys pagrindiniai Tribunolo “Vilnius 2000” kaltintojai Zita Šli-
čytė ir Vytautas Zabiela.

Į šią mokslinę konferenciją taip pat pakvieti pranešėjai ir svečiai iš Kroatijos, Ukrainos, Vengrijos, Vokietijos, Lenkijos, Rusijos, Slovakiros, Estijos ir Latvijos – iš 9 šalių. Ypatingas dėmesys da-
bar skiriamas “oranžinę” revo-
liucių išgyvenusiai Ukrainai, kuri iš pokomunistinės šalies virsta laisva pasaulio šalių bendrijos atstove. Jau dabar Ukrainos žiniasklaida rodo didelį susidomėjimą būsiu moksline konferencija Vilniuje.

Šios mokslinės konferencijos medžiagą organizatoriai ketina išleisti atskiru leidiniu.

“Tremtinio” inf.

Nesileiskime suklaidinami

Perskaičius “Baltijos ke-
lio” Nr.26 vedamajį straips-
nį “Kada į mūsų kiemą ateis
šventė”, pasirašytą V.Radž-
vilo, kyla nemalonūs jaus-
mai. Čia dažnai minimi bu-
vę tremtiniai ir Tėvynės są-
jungos nariai, o aš ir csu vic-
nas iš jų, dėl to negaliu tylėti.

Dar prieš metus, pasitikė-
damas garbinga laikraščio red.

komunistų sėkmę lemia pinigai, išigytis “prichvatizacijos” lai-
kais, seni ryšiai, žiniasklai-
dos, teisėjų papirkinėjimai.
Meluojama, kad TS lyderiai sugriovė Krikščionių demok-
ratų partiją. Žinome, kaip tai
atsitiko – KDP lyderiai buvo
komunistų papirkinėjami,
santažuojami.

Straipsnyje metodiskai
“kalama į galvą” – nurodomi
“liaudies priešai”, visų mūsų
vargų ir bėdų kaltininkai – TS
lyderiai. O iš tikrujų norima
susilpninti TS, palikti karius
be vadų ir taip pašalinti pas-
kutinę kliūtį neokomunistų
kelyje.

TS dabar yra labai susi-
stiprėjusi – į ją įsiliejo buvę po-
litiniai kaliniai ir tremtiniai,
kitos smulkesnės partijos. Iš-
ryškėjo nauji lyderiai: P.Ja-
kučionis, R.Dagys, R.Ku-
činskas. Pakilo partijos rei-
tingai. Matyt, kai kam iš
valdančiosios daugumos tai
nepatinka, kelia nerimą.

Kas gali pasakyti kieno
V.Radžvilas ir D.Kuolys įran-
kiai, veikiantys prisidengę
garbingų žmonių: E.Gudavi-
čiaus, Č.Laurinavičiaus,
J.Kronkaičio, vardu? Idomu
būtų išgirsti jų nuomonę – ar
jie norėtų, kad TS liktų be sa-
vo lyderių, susilpnėtų?

Iš straipsnio pavadinimo
matyti, kas laukia šventės sa-
vo kieme. Bet, manau, jie jos
nesulauks. Mes, eiliniai
LPKTS ir TS nariai, to neleis-
sime, nesiduosime kiršinami,
būsime budrūs. Ir nenor-
ėčiau, kad kiti būtų taip
klaidinami, kaip aš buvau
suklaidintas – be reikalo
aukojausi.

Juozas

BRUZGA

Lietuvos Sajūdžio tarybos pareiškimas dėl K.Prunkienės veiklos

Lietuvos Sajūdis, kaip vi-
suomeninis judėjimas, telkės
Lietuvos žmones valstybės
nepriklausomybės atkūrimui
ir tautos laisvės idealų igy-
vendinimui, dabartiname
šalies raidos etape negali bū-
ti abejingas neatsakingiems
kai kurių politikų veik-
mams, žeminantiems tautos
ir valstybės orumą, suke-
liantiems sumaištį visuome-
nėje, mažinanties pasiti-
kėjimą valstybės instituci-
jomis.

Demonstratyviai panieki-
nusi valstybės vadovo ir už-
sienio reikalų ministro nuo-
mones, viešame pareiškime
pasmerkus Lietuvos užsienio
politiką kaip “nevaisin-
gą”, premjero pasiūsta į pro-
vokuojančią komandiruotę
valstybės biudžeto lėšomis,
K.Prunkienė 2005 m. liepos
pradžioje dalyvavo jubilieji-
niame renginyje Karaliau-
čiuje kaip oficiali Vyriausybės
atstovė.

(keliamama į 4 psl.)

Žinios iš Seimo

Mušami kairieji būriuojasi, dešinieji...

Vasaros atostogos ir remonto darbai, iš Seimo rūmų išvaikę dalį Seimo narių iš jų darbo vietų, beveik paguldė ant menčių šalies vidaus politinių gyvenimą, tačiau valstybės institucijų darbas nesustojo ir kai kurie priimami sprendimai suteikia dar sodresnių spalvų susiklosčiusių politinei padėčiai.

Nors sutramdytas ir priverstas atsistatydinti skandalinių pagarsejės, dabar jau buvęs ūkio ministras ir vis dar Darbo partijos lyderis Viktoras Uspaskichas, o santykius su Rusija perdėm uoliai puoselėjančiai "kniazinei", žemės ūkio ministrei Kazimirai Prunskienei už savivaliavimą Lietuvos užsienio politika gerokai "suduota per nagelius", tačiau susiklosčiusi padėtis šalies vidaus politikoje nėra labai palanki dešiniems.

Seime ir žiniasklaidoje vis keliamas klausimas: kam atiteks be vado pakrikusi Seimo Darbo frakcija? Iš viešų socialdemokratų pareiškimų, kviečiančių darbiečius pereiti pas juos, aišku, kad dalis darbiečių – greičiausiai buvę komunistinės nomenklatūros atstovai keliaus po A.Brazauskos vėliau. Tačiau akiavizdu, kad kitas darbiečių lyderis – Viktoras Muntianas turi savo ketinimą. Seimo kluaruose kalbama, kad jis gali dalį darbiečių, kuriuos prisirčiau "naujalietuviams", vesti po A.Paulausko vėliau, taigi – pas socialliberalus. Mat ir V.Uspaskichas, ir V.Muntianas dar anksčiau buvo susiję su šia partija. Be to, pas negausius socialliberalus V.Muntianas turėtų daugiau galimybų išsiderėti aukštėnių pozicijų nei pas socdemus, kurie naujokus ir iniciatyvius veikėjus priima išskėstomis rankomis ir ilgai nui pasodina į buvusių komunistų kietai laikomos hierarchijos patį galą. Taip yra nutikę jauniems ir perspektiviems politikams: J.Sabatauskui ir A.Butkevičiui ir subuvusia LDDP susijungusiems tikriesiems socialdemokratams. Jau dabar matyti, kad socialdemokratai vieniskai nesiskaito su darbiečiais: Suisiekimo ministerijai vadovauti atėjės socdemas P.Cėsna beregint atskratė darbiečių viceministro Vydo Gedvilo.

Klampina partija

Žvelgiant į padėti dešiniųjų flange, padėtis taip pat nepaguodžianti. Vilniaus meras ir liberalcentristų lyderis Artūras Zuokas klampina savo partiją į rimbą bėdą. Tą atspindi ir paskutiniai "Vilmorus"

visuomenės nuomonės tyrimai, paskelbti "Lietuvos ryte". Liberalų ir centro sąjungos reitingai smuktelėjo nuo 5,3 proc. iki 4 proc. Su tokiais reitingais ši partija nepatektų į Seimą. Dar blogiau vertinamas partijos lyderis A.Zuokas – tik 0,5 proc. apklaustųjų pareiškė, kad jis geriausiai atstovauja jų interesus.

Kelis kartus Prezidento raiintas atsistatydinti, kol bus ištirti jo ryšiai su verslo įmonių grupe "Rubicon", A.Zuokas laikinai sustabdė savo, kaip partijos pirmininko, įgaliojimus teigdamas, kad taip jis pagelbės Prezidentui išspręsti ūkio ministro sukeltą viešujų ir privačių interesų konfliktą. Tačiau V.Uspaskichui atsistatydinus, beregint susigrąžino savo įgaliojimus. Žinoma, prieš tai iš partijos pašalino Kęstutį Glavecką – vieną iš penkių liberalcentristų frakcijos Seime narių, dėl A.Zuoko pozicijos grasinusiu pasitraukti iš frakcijos. Kodėl K.Glavecką? Todėl, kad sutramdyti maištininkus ir atliki viešą egzekuciją labai reikėjo.

Taisyklės negilioja

Iš Vilniaus miesto mero pareigų A.Zuokas atsistatydinti net neketino. Keistas sutapimas – didžiausia "Rubicon" grupės įmonių interesų dalis būtent sukentruota Vilniuje. Jei tarsime, kad "abonentas", minimas juodojoje "Rubicon" buhalterijoje, yra Vilniaus miesto meras, kaip viešai įtarinėjo ir Tėvynės sąjungos atstovas, buvęs Vilniaus vicemeras Kęstutis Masiulis, tai A.Zuoko veiksmų logika būtų labai paprastai paaškinama: už sumokėtus pinigus reikia atidribti. Tačiau pats A.Zuokas, remdamasis teismų nutartimis, viską neigia. Tiesa, čia jis prasilenkia su paprasta politiko etika: kol jis užima įtarinkas pareigas, negali būti objektyviu teismo išvadu. Tą patvirtino ir į Seimą birželio mėnesį apsilankiusi latvių kilmės JAV mokslininkė Rasma Karklins. Ji Lietuvoje pristatė naują savo knygą "Sistema privertė mane tai daryti. Korupcija postkomunistinėse visuomenėse". Mokslininkė konstatavo, kad net išvystytos demokratijos šalyse teisėsaugininkams beviltiškai sunku sugauti stambiausias korupcijos žuvis. Kuo aukštėnes pareigas užima pareigūnas ar politikas, tuo didesnė įtaką jis daro teisėsaugai, tuo sunkiau įrodyti jo korumpuotumą. Todėl pa-

ta politikos taisyklė: esi įtarimas, pasitrauk iš pareigų, leisk viską objektivai įsaikinti, nedaryk įtakos. Vilniaus merui ši taisyklė negilioja.

Kaip vertinti paskutinį Vilniaus miesto savivaldybės sprendimą leisti kiekvienam Vilniaus moksleivui už savivaldybės pinigus kartą per metus apsilankyti bendrovei "Rubicon eventus" priklaujusiančiam vandens pramogų parke? Tokia sutartis sudaryta net 10 metų. Vadinasi, 10 metų Vilniaus savivaldybė garantuoja šiai "Rubicon" įmonei nuolatinis klientus ir geranoriškai teikia marketingo paslaugas: išpratins visą kartą jaunuolių naujotis teikiamomis šios įmonės paslaugomis. Kiti baseinai ir įmonės, teikiančios našias pramogas, turėtų išnevilties nusikramtyti nagus: Vilniaus miesto savivaldybė praktiškai "Rubicon" kuria savotišką klientų monopolij. Tad kyla paprastas klausimas, kodėl sostinės savivaldybė visų miestelėnų sąskaita stanga ēmė ir sugalvojo tokią labdaros akciją, ir kodėl šis užsakymas atiteko "Rubicon"?

Beje, minimą pastarajį sostinės valdžios sprendimą paviešino atsistatydinės Vilniaus vicemeras K.Masiulis. Už tai dabar jis yra A.Zuoko valdomos savivaldybės kritikuojamas, kaltinamas neskaidriais ryšiais, kitaip stabdoma bet kokia šio konservatoriaus veikla.

Kas iš to TS?

Naudos mažai. Stiprėjant kairiajame flange socialdemokratus ir socialliberalams, dešiniajame suspenduota bendra opozicinių Tėvynės bei Liberalų ir centro sąjungų veikla. TS negali veikti kartu su korupcija įtarinėjamo A.Zuoko partija, kuri nesugeba susitvarkyti vidaus problemų. Veikiant kartu, kristušėlis ir ant TS. Vilniaus miesto taryboje atsistatydino TS vicemeras K.Masiulis. Paraginti atsistatydinti, šios frakcijos nariai A.Čiučelis ir A.Šaltenis pasirinko postus, savo narystę Tėvynės sąjungoje suspenduodami. O politiniams priešininkams davė pretekstą kalbėti apie Tėvynės sąjungos eizėjimą.

Belieka tenkintis tuo, kad Tėvynės sąjungos, dėl jos principingos ir sažiningos pozicijos, reitingai po truputį auga. Tais pačiais "Vilmorus" duomenimis, TS reitingai užaugo 0,5 punkto: nuo 13,4 iki 13,9 proc. Ji ir toliau puikuojasi antroje pagal populiarumą vietoje.

Ingrida VĖGELEYTĖ

Ivykiai, komentara

Vasaros atokvėpio užkulisiai

Pilielinės visuomenės instituto direktorius Darius Kuolys atkreipė dėmesį, kad skirstant Europos Sąjungos paramą, labai stinga skaidrumo. Jis taip pat pažymėjo, jog darbo grupė, kuri sprendžia, kam skirti ES lėšas, sudarotikta valstybės tarnautojai. O tokiems, aišku, viršininko žodis yra šventas. Kad į ES paramos skirstymą reikia įtraukti mokslininkus, profesionalius ekspertus, niekam į galvą neateina. Gal ir ateina, tačiau tokiu atveju ES pinigai gali atitekti ne "grupei draugų", o kitiems.

Dar vieną įdomų dalyką pastebėjo D.Kuolys (ir ne tik jis), kad Lietuvoje visi svarbiausiai sprendimai priimami vasarą, ir labai skubant. Suprantama, Seimas atostogauja, visi kiti irgi stengiasi naujotis vasaros malonumais. Štai premjeras, prieš išvykdamas atsiptūsti po darbų, paskelbė sostinės Gariūnų turgovietę... valstybinės svarbos objektu ir atseikėjo trijų bendrovii, valdančių Gariūnus, savininkams net 38 hektarų sostinės savivaldybei priklausančios žemės. Tieša, prieš tai paskelbė tą žemę valstybės nuosavybe. Iš kur gi toks gerumas ir dosnumas? Ogi reikalas labai paprastas. Gariūnų bosai dosniai finansuoja vadinausios socialdemokratus. Todėl reikia pasirūpinti, kad pinigų kapšas būtų pilnas, tuo labiau kad artėja savivaldybių rinkimai. Partijos planai didžiuliai – užvaldyti bent jau didžiųjų miestų ir rajonų savivaldybes. O tam atsveria neblogos perspektyvos. Juk "darbiečiai", netekę savo vado – ūkio ministro, gerokai pasimetę, "valstietė" K.Prunkienė, apsiskandalijusi "valstybinėmis" kelionėmis po Maskvą, Baltarusiją ir Karaliaučių, pavojaus nekelia. Susipešę liberalcentristai – vargu ar gali pakilti kojų. Tieša, dar lieka paksininkai. Tačiau jie ir taip velkasi neokomunistų uodegoje, retsykiai vaidindami opoziciją.

Tiesa, vienvaldžio valdovo partijoje prasidėjo neregėti negirdėti procesai. Kai kurios partinės avelės ēmė nukrypti nuo bandos ir nebenori klausyti vado. Atrodo, pildosi partijos Alytaus skyriaus nario Šarūno Miliausko žodžiai, pasakyti po gegužės mėnesį ivykusio nomenklati-

tūrininkų partijos suvažiavimo. Tada Š.Miliauskas suvažiavimą pavadino cirku ir pabrėžė, jog socialdemokratų ideologiją ištiko krizę, o A.Brazauskas vadovaujama Vyriausybė yra visiškai nutolusi nuo socialdemokratinių vertybų. Pasakyta pernelyg švelniai. Ši partija, sekdama savo vado pavyzdžiu, niekada nesilaikė ne tik socialdemokratinių, bet ir visų kitų vertybų. Didžiausia šios nomenklaturenės partijos vertybė – šiltos ir patogios valdžios kėdės ir piginių.

Netgi premjero partijos Seimo frakcijos seniūnas Juozas Olekas, nors ir labai nenorėdamas, pripažino, jog kai kuriuose partijos skyriuose, ypač Plungėje ir Radviliškyje, partiečiai ēmė maištauti ir nori stoti į Lietuvos socialdemokratų sąjungą. Aišku, patyręs demagogas daug prisdėjo, kad atkurta socialdemokratų partija būtų sunaikinta, atiduodant ją "atsiskyrusiems" komunistams. J.Olekas bégančiuosis iš brazauskaininkų partijos priskyrė prie tų, kurie negavo šiltų vietų ir todėl nepatenkinti ieško kitos nišos. Tačiau juk ne visi tokie, kaip J.Olekas. Yra tikinčiųjų tradicinėmis socialdemokratų vertybėmis. Vieinas jų – Lietuvos socialdemokratų sąjungos pirmininkas Arvydas Akstinavičius. Beje, jis pripažino, kad norinčiuju istoti į jo vadovaujamą sąjungą yra ne tik Plungės ir Radviliškio, bet ir Vilniaus, Kauno, Šiaulių, Panevėžio ir kituose neokomunistų partijos skyriuose. Bet pasak A.Akstinavičiaus, į Socialdemokratų sąjungą nebus priimti buvę SSKPLKP ar LDDP nariai.

Ką dar sugalvos jau su niekuo nebesiskaitantis premjeras, galima tiktais spėlioti. Bet kad tokiu dalykų bus, neabejotina. Tik kam teks po kitų rinkimų bandyti išvaldyti ir iškuopoti tą raudonaisiais mauraus užželusią kūdrą. Ir ar nebus per vėlu. Juk iki kadencijos pabaigos dar daug laiko. O per tą laiką nesėdės sudėję rankų nei premjeras, nei jo bendražygė "diplomatė" draugė Kazimira. Tuo labiau kad nemiegos ir jų bičiuliai Maskvoje.

Jonas BALNIKAS

Užsienyje

Šovinizmo tvaikas

Pastaruoju metu Kremliaus atvirai propaguoja nacionaлизmą ir šovinizmą. To nebuvo netgi "šaltojo karo" metais. Ir tai daro ne tik valdžios ir asmeniškai prezidento V.Putino kontroliuojama žiniasklaida – laikraščiai, televizijos ir radijo stotys. Tiesa, skirtingai. Jeigu Sovietų sąjungos laikais buvo koneveikiamas Amerikos "imperializmas", Vokietijos "revanšismas" bei apskritai visi Valkarai, tai dabar didžiausiu Rusijos priešu skelbiamas "artimas užsienis". Pirmiausia, žinoma, "vos ne mirtinę grėsmę" iki dantų apsiginklavusiai Rusijai kelia Baltijos valstybės, Gruzija, Ukraina. O dabar – ir Moldova. Vis dažniau, kaip apie priešišką valstybę, užsimena ma ir apie Lenkiją.

Dažnėja raginimai Rusijos priešams – pirmiausia Baltijos šalims, skelbtį ekonominę blokadą. Laikomas asmenišku Rusijos prezidento V.Putino dienraštis "Komsomolskaja pravda" pradėjo kampaniją – nepirkti lietuviškų, latviškų ir estiškų prekių, negerti moldaviško vyno, nevalgyti ukrainietiškų lašinių. Pasak dienraščio, reikia pagaliau pamokyti išsišokėlius pabaltjiečius – spjauti į bet kokią diplomatinę. Prekių boikotui, ekonominiam šantažui besalygiškai pritaria Rusijos Valstybės Dūmos deputatų dauguma. Ir ne tik žirinovskininkai, komunistai, bet ir kitų frakcijų nariai.

Štai Dūmos deputatas Konstantinas Zatulinas sveikino prasidėjusią kampaniją nepirkti "liaudies priešų" gaminių. Jo žodžiais, sankcijų panaudojimas prieš nedraugiškų ir priešiškų šalių gami-

nius yra pats veiksmingiausias Rusijos užsienio politikos elementas.

Pastaruoju metu Maskva ypač puola Moldovą. Tas puolimas prasidėjo tada, kai prezidentas V.Voroninas Briuselyje paskelbė pareiškimą apie Moldovos ketinimą tapti NATO nare. Be to, jis paragino JAV ir Europos Sąjungos šalis dėti visas pastangas, kad rusų karinis kontingentas, Maskvos vadintamas "taikdariais", būtų išvestas iš niekieno, netgi Rusijos nepripažintos, Padnestrės "respublikos". Tuo tarpu Rusijos užsienio reikalų ministras Sergejus Lavrovas skelbia pareiškimus, jog tik Rusijos "taikdarių" dėka Padnestréje nekyla ginkluoti konfliktai. S.Lavrovas apkaltino Moldovos prezidentą ir vyriausybę specialiai kurstant antirusiškas nuotaikas ir bloginant Moldovos ir Rusijos santykius. O prezidento V.Putino specialusis astovas Dmitrijus Kozakas paskelbė memorandumą dėl Padnestrės konflikto sureguliacivimo įkuriant dvi nepriklausomas valstybes – Moldovos Respubliką ir Padnestrės Moldavijos respubliką. Pasak D.Kozako, rusų kariuomenė gali būti išvesta iš Padnestrės tiktais po kokių 20 metų.

Maskva taip pat nesutinka su Ukrainos prezidentu V.Juščenka, norinčiu suteikti Padnestrei labai plačią autonomiją, bet tik Moldovos Respublikos sudėtyje. Atsakydami į tai, Padnestrės separatistai: "prezidentas" Igoris Smirnovas ir jo "parlamentas", paskelbė įstatymą apie "visuotinę liaudies apsaugą". Pagal šį "įstatymą", į "liaudies gynėjus" bus

"laisvanoriškai" pašaukti visi Padnestrės gyventojai, nepaisant amžiaus ir lyties. Tai g paskelbta totalinė mobiliacijā. Visos transporto priemonės, išskaitant arklių traukiamus vežimus, priskirti mobilizaciniam rezervui. Tačiau ir to dar maža Padnestrės valdovams. "Prezidentas" I.Smirnovas paprašė Maskvos, kad padidintų savo "taikdarių" skaičių penkis kartus. Apie tai pranešė Padnestrės KGB ministras V.Antufjevas.

Naivu būtų manyti, kad Padnestrės separatistai skelbia visuotinę mobilizaciją be Maskvos žinios ir pritarimo. Padnestrės įtampos židinys, taip pat rusų armijos buvimas Jame, yra didžiausia kliūtis Moldovai suartėti su NATO, o vėliau tapti Šiaurės Atlanto aljanso visateise nare.

Tą pačią teritorinio skaldymo, o tiksliau sakant – plėšikavimo taktyką Rusija naujoja ir Gruzijoje. Ten irgi egzistuoja Maskvos palaikomi marionetiniai režimai Abchazijoje ir Pietų Osetijoje. Kremliaus labai nepalankiai sutiko Gruzijos prezidento Michailo Saakašvilio pasiūlymą suteikti Pietų Osetijai platią autonomiją, paskelbti osetinų kalbą valstybine ir t.t. M.Saakašvilis sutinka, kad būtų išsaugoti "ypatingi" Pietų Osetijos ir Rusijos santykiai. Deja, vietinė "penktoji kolona" net girdėti apie tai nenori.

Toks Maskvos elgesys kelia nerimą ne tik Moldovai ir Gruzijai. Separatistiniai režimai Padnestréje, Pietų Osetijoje ir Abchazijoje ne tik pažidžia Moldovos ir Gruzijos teritorinį vienfisumą, bet ir kelia pavojų jų nepriklausomybei.

Jonas BALNIKAS

Lietuvos Sajūdžio tarybos pareiškimas dėl K.Prunskienės veiklos

(atkelta iš 2 psl.)

Pastaruoju metu dažnėjant Rusijos valdančiųjų sluoksnį nepagrūstims prie kaištams Lietuvai, kartu stengiantis paneigti buvusią Sovietų sąjungos okupaciją ir bandant išvengti atsakomybės už jos pasekmes, mūsų valstybės interesus vieningas astovavimas gyvybiškai būtinas.

Kartu turime priminti, kad Lietuvos Aukščiausiojo Tei-

smo civilinių bylų kolegija 1992 m. rugsėjį pripažino juridinį faktą apie politikės sąmoningą bendradarbiavimą su KGB, ir nors 2003 m. gegužės mėnesį Vilniaus apygardos teismas uždarame posėdyje, nedalyvaujant visuomenei ir neviešiniant bylos dokumentų, tai paneigė, nauji žemės ūkio ministrės akibrokštai verčia abejoti jos lojalumu Lietuvos valstybei.

Kartu neatmetina minėto teismo sprendimo objektyvumo įvertinimo problema, šiuo metu būdinga teisingumą vykdantčioms institucijoms.

Reikalaujame, kad visuomenei būtų paviešinta visa medžiaga apie aukštostos valstybės pareigūnės galimus ryšius su Sovietų sąjungos ir Rusijos specialiosiomis tarnybomis, o valstybės vadovai iki galos įvertintų ministrės veiksmus.

Užsiprenumeruokite "Tremtinj!"

Prenumerata mėnesiui kainuoja 4,80 Lt, 3 mėn. - 14,40 Lt, 6 mėn. - 28,80 Lt, metams - 57,60 Lt. Vienas "Tremtinio" egzempliorius kainuoja 1,20 Lt. Indeksas - 0117.

Mūsų adresas: "Tremtinys", Laisvės al. 39, LT 44309 Kaunas.

Dzūkijos partizano prisiminimai sugulė į knygą

Liepos 7 d. LK Vilnius įgulos karininkų ramovėje pristatyta nauja Dzūkijos kovotojo Juozo Jakavonio-Tigro knyga "Salia mirties".

"Neklausdami nei mano pavardės, nei iš kur aš, jie rėkė, reikalavo pasakyti, kur draugai, kur bunkerai. Mačiau, kaip išsisuko šautuvo šampalą, tai yra plieninę viešą, su kuria taip kirsavo, kad trūkdavo oda ir bėgdavo

lymos rūdynuose. Į Lietuvą grįžo tik po 13 metų. Tėvynėje, negaudamas darbo ir nepajėgdamas išmaitinti senų tėvų ir mažų savo vaikų, jis išgyveno antrąją tremtį.

Prasidėjus Atgimimui, J.Jakovonis įsitraukė į Sajūdžio veiklą. 1997 m. atkūrė tėvų sodyboje buvusią partizanų vadavietę – bunkerį. Čia nuolatos lankosi svečiai iš visos Lietuvos ir užsienio. Lan-

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos valdyba ir "Tremtinio" kolektivas nuoširdžiai sveikina Lietuvos laisvės kovotoją Juozą Jakavonių garbingo jubiliejaus proga ir linki geros sveikatos, giedrios nuotaikos, neblėstančios energijos įgyvendinant kūrybinius sumanymus

kraujas. Vienas pasakė, kad reikia mušti lazdomis. Nutvėrė grėblį kotą tol daužė, kol jis sulūžinėjo. Iš pradžių visą kūną beprotiškai skaudėjo, paskui jis pasidarė lyg nesavas. Jaučiau, kaip muša, spardo kromis, užsilipo su batais ant mano rankų pirštų. Man atrodė, kad ant mano kūno uždėta pagalvė, – rašo J.Jakovonis.

Po Antrojo pasaulinio karo likimas Juozui Jakavoniui lémė garbingą Laisvės kovotojo dalių: jis buvo Lietuvos partizanų vadų Juozo Vitkaus-Kazimieraičio ir Adolfo Ramanausko-Vango ryšininkas. Jo tėvų sodyboje buvo įrengtas Lietuvos partizanų vadų bunkeris.

Enkavėdistų suimtas J.Jakovonis buvo žiauriai kankinamas ir nuteistas 15 metų lajerio ir tremties. Kalėjo Ko-

kytojams buvęs laisvės kovojojas pasakoja apie Lietuvos partizanų kovas. 1995 m. JAV lietuvių išeivijos Tautos fondas jam oficialiai padėkojo už gyvosios istorijos liudijimus.

1998 m. Lietuvos Respublikos Prezidento dekreto įs apdovanotas Vyčio Kryžiaus 3-iojo laipsnio ordinu. Taip pat apdovanotas Paspriešinimo dalyvio kryžiumi, Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu.

Dabar knygos "Salia mirties" autorius su žmona Zose gyvena Kasčiūnų kaime, netoli Merkinės. Užauginės dvi dukteris, džiaugiasi trimis savo vaikaičiais: Justu, Arvydu ir Migle. Liepos 10 d. partizanas Juozas Jakavonis šventė 80-ąjį jubiliejų.

**"Tremtinio" inf.
Rimo Kvaraciejaus nuotr.**

Sąskrydžio "Laisvės ugnis – ateities kartoms", įvyksiančio rugpjūčio 6 d. Ariogaloje, programa

Atvykimas į Ariogalą – iki 9.45 val.

Šv. Mišios Ariogaloje bažnyčioje – 10.00–10.45 val.

Eisena nuo bažnyčios į Dubysos slėnį – 11.45–12.45 val.

Sąskrydžio ugnies atnešimas – 12.55–13.00 val.

Sąskrydžio atidarymas – 13.00–13.20 val.

Jungtinė meno kolektivų programa – 13.20–14.20 val.

Laisvės kovų dalyvių ir jaunimo popietė – 15.30–21.00 val.

Moksleivių ir jaunimo komandų bei meno kolektivų apdovanojimai – 17.00–18.00 val.

Grupės "Mokinukės" koncertas – 18.30–20.00 val.

Mes vėl kartu

(atkelta iš 1 psl.)

Daugelis šeimų patyrė praradimo skausmą: kas žuvo Lietuvoje, kas atsidūrė lajeriuose. Mūsų šis skausmas galbūt tiek giliai nepaliestė, nes gerai nesuvokėme šeimos ištikusios nelaimės gelmių. Tačiau buvome pilni tėviškės ilgesio, mūsų gimtinės žavesio. Jaunystė, tuo labiau paauglystė, kur begyventum, atmintyje išlieka ne tik su savo vargais, bet ir su skaidresnėmis akimirkomis.

Leninsko Prijsko gyventojų sudėtis nebuvo vienalytė. Buvo atvažiavusių dirbtinių partijai paliepus, užsiverbavusių pagal sutartis. Mokyklose vaikai, matyt, buvo nepalankiai nuteikti mūsų atžvilgiu, nes nuolat girdėdavome replikas: "Banditkos eina". Tarp mūsų buvo vadnamieji "čialdonai" – sentikiai, atkelti į tas vietas caro arba patys pasitraukę nuo persekiojimų, 1937–1939 m. ištremtos šeimos.

Prieš užeinant šalčiams pastatėme pirmą didelį baraką. Į kambarį sukeldavo po penkias šeimas. Statybos vyko ir žiemos metu. Moterys atkasdavo sniegą, ieškodavo samanų statomų namų sienų plyšiams užsandarinti. Po metų kitų padėties pagerėjo, kambariuose liko gyventi po vieną šeimą.

Kartu su mumis atvyko dvi jaunos mokytojos – Genovaitė Kamantauskaitė (Kanteikienė) ir Elena Vaitiekaitė. Genutė Kamantauskaitė mūsų, jaunimo, gyvenime paliko ryškų pėdsaką. Tai jos iniciatyva ir pastangomis surakta lietuvių jaunimo šokėjų ir dainininkų grupė, dalyvavusi gyvenvietės meno saviveiklos ansamblje. Genutė dirbo kasykloje, bet savo laisvalaikio ir poilsio valandėles aukojo šokių repeticijoms. Mūsų šokėjų grupė: seserys Širvinskaitės – Marytė (Brazdeikienė) ir Joana (Venslovienė), Irena Reksnytė (Zlatkienė), Regina Zlatkutė, Angelė Šeštokaitė, Leonas Brazdeikis, Ignas Kubilius, Stasys Šeštokas, Albinas Skaržinskas, Albinas Buikus, Jonas Tratulis. Pasisiuvome tautinius drabužius ir émēme repeteuti. Koncertuose pasirodydavome atskirai ir bendrose programose. Seserys Širvinskaitės dainuodavo lietuviškai "Ko liūdi, berželi" – daugiau dainų lietuviškai dainuoti neleido. Merginos turėjo puikius balsus. Važinėdavome koncertuoti po rajoną. Šokėjai – Ma-

rytė ir Leonas dalyvavo Irkutsko saviveiklinių meno kolektyvų pasirodyme, užėmė pirmą vietą, parsivežė net garbės raštus.

Grįždama mintimis į pratęj galvoju: Genutės Kamantauskaitės dėka tarp mūsų išliko glaudus bendravimas, nenutolome viena nuo kitos, išliko stipri lietuvybės dvasia. Po Stalino mirties palengvėjo: leido išvažiuoti į Irkutską mokytis, keisti gyvenamąją vietą srities ribose.

1955–1956 m. į šeimas iš lagerių sugrižo tremtinių vakaikai: Bronius Zlatkus, Algirdas Kamantauskas, Vytautas Venslovas, Jonas Jasinskas, Valašinų šeimos tėvas. Džiaugėsi motinos po tiek metų sulaukusios vaikų, žmonos – vyrų.

Susitikome visi jau pabalusiais plaukais. Ilgai netilo kalbos apie tuos tolimus laikus ir patirtus jspūdžius. Tik ir girdėjai: "Ar prisimeni?", "Ar neužmiršai?", "Ar žinai?" ir t.t. Veidai spinduliai vo jaunyste, skambėjo jaunatiškas juokas. Prisiminėme lietuvių jaunimą, kurio buvo nemažai. Šokius organizuodavome kieno nors namuose. Mūsų vaikinams simpatizavo daugelis rusaičių, jas vilijo kitataučiai bernaičiai, bet išlikome ištikimi saviems principams. Kartais atvykdavo kunigas Julius Budrikis, lankydavo lietuvių tremtinių bendrijas, atlikdavo katalikiškas apeigas, tardavo paguodos žodžius.

Artėjame, o kai kas jau peržengėme 70 metų slenkstį. Keletas jau paliko mūsų gretas, juos priglaudė laisvos Lietuvos žemė. Prisimename kapinaites Raudonajame kai-nelyje (Krasnojarske), už kokių trijų kilometrų nuo Leninsko, kur Amžinajam poiliui atgulė mūsų tautiečiai. 1990 m. buvo organizuotas palaikų parvežimas ir perlaidojimas Lietuvoje iš įvairių Irkutsko srities tremties vietu. Iš prie Leninsko Prijsko esančių kapinaičių atvežti palaikai trijų tautiečių, tarp jų ir 1953 m. tragiškai žuvusio Vytauto Zlatkaus.

Esame dėkingi Viešpačiui ir likimui, kad išgyvenome, kad grįzome, kad esame, kad mūsų vaikaičiams neteks praeiti jų močiučių ir senelių jaunystės vargo kelio.

Susitikimo dalyvių vardu noriu pareikšti nuoširdžiausią padéką Valašinų šeimos nariams už suteiktą galimybę sugrįžti į mūsų jaunystę.

Irena REKSNYTĖ-ZLATKIENĖ

Laisvė brangesnė už gyvenimą

Netoli Marijampolės – didokas Meškučių kaimas. Sovietmečiu jame buvo įkurta Kvietiškio žemės ūkio technikumo pagalbinio ūkio gyvenvietė. O iki tol kaimui teko iprastinė dalia: gyventojų bauginimas, "išbuožinimai", trėmimai – iš pradžių į tolimajį Sibirą, po to arčiau – iš giminų sodybų į sovietines kumečių gyvenvietes.

1946 m. vasario 3 d. Povilaičių sodybą Meškučiuose užplūdo enkavėdistai. Įsibrovę į trobą jie sušuko priemenės pusėn: "Banditai, liškit lauk!" Kažkieno buvo tiksliai informuoti, kad yra slėptuvė. Tuo metu slėptuvėje buvę partizanai Anbo ir Varnas vietoj nelaisvės pasirinko mirtį. Enkavėdistai tuo į atskirą kambarelį nusitempė šeimininką Juozą Povilaitį ir vyriausią jo dukterį. Iš ten pasigirdo dejavimas – prasidėjo tardymas, kankini-

Paminklas žuvusiems partizanams Meškučių kaime
Romo Rusteikos nuotr.

mas. Kitiems šeimos nariams išsakė ištempti iš slėptuvės partizanų kūnus. Vienas partizanas dar buvo gyvas. Enkavėdistai ēmė lieti jį vandeniu. Matyt, norėjo prieš mirtį šiek tiek atgaivinę ištardytį. Bet partizanas mirė neatgavęs sąmonės.

Partizanų kūnus enkavėdistai išsivežė. Areštavo Juo-

zą Povilaitį. Jį nuteisė 10 metų kalėjimo. Juozas Povilaitis dingo be žinios sovietų lageriuose. Jo žūties vieta ir kai-pas nežinomi. Jau tą pačių metų vasario 17 d. likusieji Povilaičių šeimos nariai buvo ištremti.

Partizanas Kazys Liaukus-Anbo (1915–1946) kilęs iš Balsupių kaimo, netoli Marijampolės. Tarnavo Lietuvos karų aviacijoje. Tokį slapyvardį pasirinko neatsitiktini – "Anbo" vadino gen. A. Gustai-

čio sukonstruoti lietuviški karų lėktuvai. Išlikusiuose Tauro apyg. Vytauto rinkt. štabo dokumentuose Anbo minimas kaip sumanus partizanas.

Vincas Kalinauskas-Varnas (1922–1946) – iš Aukštostosios kaimo, Sasnavos valsč. Baigės Kvietiškio žemės ūkio technikumą.

(keliamas į 6 psl.)

Nebus užmirštas nė vienas Laisvės kovotojo vardas

(atkelta iš 1 psl.)

Šiurpias anų dienų prisi-minimų nuotrupas pasakojo buvęs Tauro apyg. partizanų ryšininkas ir žvalgas, rezistentų kovos metraštininkas V. Juodsnukis, kalbėjo žuvusio partizano A. Šimanskio sesuo Birutė, Veiverių seniūnas V. Ramanauskas, TS Prienų sk. pirmininko pav. K. Palionis.

"Per 50 tūkstančių vyru stojlo ginti Tėvynę nuo šimtelių gausės sovietų okupanto. Tai nebuvó didelė ginklo, tačiau stipri ir galanga per dvidešimt nepriklausomybės metų išugdyta dvasios, moralės ir Tėvynės meilės jėga. Šią nuožmiaj, beveik dešimt metų trukusią kovą rėmė visa Lietuva. Tad šiandien kviečiu visus nebūti abejingų visuomene, raginti jaunają kartą veikti dėl nepri-klausomo savo krašto gerovės", – kalbėjo atkurtos LLKS Tauro apyg. vado vaduotojas, LPKTS Marijampolės aps. koord. V. Raibikis ir Tauro apyg. partizanų vardu kreipėsi į Prienų r. savivaldybės vadovus, nuolat dalyvaujančius buvusių tremtinių ir rezistentų šventėse, kad Sausmo kalneliui, "šiai lietuvių tautos Mekai", būtų su-teiktas valstybinis paminklo-saugos statusas. Laisvės ko-

votojų atminimui per ąžuolų viršunes nuvilnijo Lietuvos kariuomenės DLK Vytenio bendrosios paramos logistikos karių garbės salvė ir susirinkusiuų giedamas Lietuvos himnas.

"Šiandien turime didžiuotis, kad Lietuvos ginkluotajų rezistenciją, kuri buvo didin- ga paslaptis, pradeda pažinti ir įvertinti visas pasaulis. Lietuvai įstoja į Europos Sąjungą, J. Ohmano į švedų kalbą išversta ir plačiai skaitoma J. Daumanto knyga "Partizanai", režisierius J. Vaitkaus pastatytą istorinę drama "Vienui vieni" keliauja per visus kontinentus. Apie Lietuvos partizanų karą jau ruošiami leidiniai vokiečių ir rusų kalba, užsienyje bus pastatytas ir kino filmas. Mes, Lietuvos partizanai, tikime, kad ateis laikas ir pasaulis dar geriau pažins garbingos lietuvių tautos istoriją per jauniosios mūsų kartos – išugdytų laisvų piliečių dainuojamąs dainas, skleidžiamus papročius ir iškilius darbus", – kalbėjo buvęs Tauro apyg. partizanas, LPKTS valdybos pirmininkas A. Lukša. Laisvės kovotojas, išreiškęs užuoja-tą savo bendražygiu – žuvusių partizanų artimiesiems, padėkojo Sausmo kalnelio

įsteigėjai ir puoselėtojai, nuolat Veiverių Tomo Žilinsko mokyklos mokiniamas gyvosis istorijos pamokas pravedančiai LPKTS Prienų sk. pirmininkei D. Raslavicienei, Veiverių seniūnui V. Ramanauskui – pagalbininkui ir rėmėjui, kurio pastangomis Sausmo kalnelis – Lietuvos partizanų kapavietė jamžinta pernai sukurtuose ir per šv. Onos atlaidus pašventintuose Veiverių vėliavoje ir herbe.

Iškilmių dalyviai, peržiūrėjė LPKTS Marijampolės sk. tarybos nario R. Rusteikos surengtą parodą "Laisvės kovotojų kapai", susirinko į Skriaudžių kultūros rūmus popietę praleisti kartu ir paklausyti ilgai įsiminsiančio vyrų choro "Perkūnas" su-rengto koncerto. Perkūniečiams, "skambia patriotine daina drebinantiems Lietuvos padangę", ir jų vadovui doc. R. Misiukevičiui buvo įteiktos partizaniškos dovanos, įamžinusios Lietuvos laisvės kovą – istorinio meninio filmo "Vienui vieni" kopija ir knygos su autoriumi parašais: V. Raibikio "Tėvynė, nepalik mūsų" bei V. Juodsnukio "Suvalkijos partizanų takais".

Dalia MACIUKEVIČIENĖ

Pagerbtas Pietų Lietuvos partizanų atminimas

Liepos 2 d. Dzūkijos gyventojai ir svečiai pagerbė Pietų Lietuvos žuvusių partizanų atminimą. Minėjimas surengtas dviejų atminimo ir dėkingumo ženklu pastatymo buvusioje Dainavos apygardos Šarūno rinktinės teritorijoje proga: kryžiaus žuvusiam partizanui Juozui Marazui-Žabui Kibyšiuose ir paminklo paskutinės Pietų Lietuvos partizanų vado Juozo Vitkaus-Kazimieraičio vadavietės vietoje, Liepiškių kaime.

Iškilmės prasidėjo šv. Mi-

no motinai” atliko Druskininkų buvusių tremtinių chorą. Partizano Žaibo atminimas buvo pagerbtas tylos minute, šūvio salve. Kryžių pašventinio Liškiavos klebonas V. Zubavičius, kalbėjo kun. R. Grigas, kiti susirinkusieji. Apie partizaną Žaibą ir jo žūties aplinkybes papasakojo Gintautas Kazlauskas. Pakartomis dainavo Druskininkų buvusių tremtinių chorą, ansambliai iš Lazdijų ir Varėnos. Pabaigoje partizano sesuo Marytė Marazaitė-Jaku-

Kalbėjusieji pabrėžė partizaninio pasipriešinimo Lietuvoje reikšmę, nušvietė garbingą J. Vitkaus-Kazimieraičio kelią organizuojant ir vadovaujant partizaniniams judėjimui Pietų Lietuvos. Pasisakęs Kazimieraičio sūnus V. Vitkus padėkojo už paminklo pastatymą ir iškilmį organizavimą. Visus džiugino dainininkai iš Druskininkų, Lazdijų, Varėnos.

LPKTS Druskininkų filialo pirmininkas G. Kazlauskas padėkojo visiems, kurių pas-

Prie paminklo paskutinėje J. Vitkaus-Kazimieraičio vadavietėje

šiomis Liškiavos Švč. Trejybės bažnyčioje. Jas aukojo vietas klebonas V. Zubavičius ir svečias iš Kauno kungas R. Grigas, svečias pasakė turiningą pamoksą.

Po šv. Mišių, pagerbę žuvusiu partizanų atminimą Liškiavos kapinėse, apie dviejų šimtų žmonių grupė autobusais ir automobiliais pajudėjo Kibyšių link.

Menininko iš Druskininkų Gintaro Žilio su meile nukaltas grakštus metalinis kryžius skendėjo gėlėse, o nuo kalkos, kur jis pastatyta, iš višų pusiu matėsi nuostabus Dzūkijos gamtovaizdis: kalkos, miškeliai, žaliuojuantys laukai...

Pradžioje dainą “Partiza-

bauskiene visiems nuoširdžiai padėkojo už jos broliui parodytą dėmesį ir pagarbą.

Mašinų vilkstine pajudėjo Liškiavos ežero kranto link, kur išikūrusi Prano Aleksonio sodyba. Būtent čia 1946 m. birželį dirbo paskutinis Pietų Lietuvos partizanų vado Juozas Vitkaus-Kazimieraičio štabas. Deja, pats sodybos šeimininkas Pranas Aleksonis sutiki svečių jau negalėjo – sulaukęs garbingo amžiaus šių metų pavasarį jis iškeliavo Amžinybėn.

Atvykusieji prie paminklo, suprojektuoto druskininkiečio architekto Vytauto Petkevičiaus, padėjo gėlių. Paminklą pašventino Liškiavos klebonas V. Zubavičius.

tangomis buvo pastatytas paminklas, ypač pabrėždamas didelį Druskininkų miškų urėdijos ir UAB “Varėnos stovyba” indėlį. Pabaigoje visi buvo pakviesi prie bendravaišių stalo.

Renginio sėkmę ir gerą dalyvių nuotaiką lydėjo vasariška, puiki saulėta diena, nuostabūs Dzūkijos gamtovaizdžiai.

Renginį organizavo LPKTS Druskininkų filialo valdyba ir VO “Atmintis” taryba, finansiskai parėmė Druskininkų kultūros centras.

Gintautas KAZLAUSKAS,
LPKTS Druskininkų filialo pirmininkas
Autorius nuot.

Liepos 6-ąją Vilkaviškio rajone, išauginusime visą būri garbingų žmonių, buvo ne tik paminėta Valstybės diena, bet ir atidengtas bei pašventintas paminklas Keturvalakių krašto partizanams.

Žmonių iš viso rajono susirinko labai daug, jie sunkiai tilpo mažoje Keturvalakių bažnyčioje. Šv. Mišias už žuvusius tėvynės gynėjus aukoję Keturvalakių parapijos klebonas Antanas Užkuraitis. Kiekvieno širdį paliept turininkui kunigo pamokslo žodžiai.

Iškilmė diena pasitaikė kaip reta karšta. Spiginančios saulės apšviesti po pamaldų prie paminklo rikiavosi rajono šauliai, jaunieji šauliai, Marijampolės buvusiu tremtinių chorą, buvę partizanai ir tremtiniai, svečiai, giminės ir artimieji.

Paminklą atidengti buvo suteikta garbė partizanui Albinui Sarpaliui ir rajono vicemerui Jonui Meškauskui. Baltai drobulei nusileidus, susirinkusieji išvydo akmenyje iškaltus vyskupo Mečislovo Reinio žodžius: “Tebus pa-

džios partizanų aukos kainos dėl tėvynės laisvės.

Visus sujaudino partizano Jono Tamašausko sukurtas eilėraštis, kurio paskutiniai žodžiai skambėjo lyg priesaičia kovų bendražygiams Robinzonui ir Apyniui. Apie tautos tragediją, kai laisvė šiandien tokia trapi, įtaigiai kalbėjo LPKTS Vilkaviškio sk. tarybos narė Henrika Almonaitienė. Jaudinanciai kalbėjo ir partizano Antano Arlausko žmona Ona. Eilėraštį, sukurtą šiai progai, padeklamavo vietinis poetas Antanas Tekorius.

Paminklo Keturvalakių krašto partizanams atidengimo ir pašventinimo iškilmėse dalyvavusi LPKTS valdybos pirm. pav. Jūratė Marcinkevičienė pasidžiaugė, kad velionio Alfonso Pumerio idėją įgyvendino jo bendražygiai. Tauro apyg. partizano vado pav. Vytautas Raibikis apgailestavo, jog ne visiems partizanams Lietuvos atiduota reikiama pagarba, jog partizano Vampyro-Gavėno žūties vieta neprižiūrima.

Prie paminklo Keturvalakių krašto partizanams jaunieji šauliai ir šauliai

šlovinti nenusilenkę prieš netiesą”. Paminklą pašventino kunigas A. Užkuraitis, kuriam mes dėkingi už tai, kad buvo gautas leidimas statyti paminklą prie bažnyčios. I dangų kilo giesmės “Marija, Marija” žodžiai, visų akysse sužvilgo ašaros. Jaunieji šauliai pagerbė 31 partizaną – buvo padėtas 31 rausvas gvazdiko žiedas ir uždegta tiek pat žvakučių. Tai arū, erelių, sakalų – didvyrių partizanų pralieto kraujų aukos atminimo simbolis.

Lietuvos karžygiai ir šio paminklo idėjos autorius, Amžinybėn iškeiliavęs Alfonsas Pumeris, buvo pagerbtai tylos minute. “Mes čia, gyvi, mes nepavirsim dulkėm, / Už laisvę žuvusiems mirties nera”, - aidėjo žodžiai iš katurvalakiečių mokinių, apsirengusių taučinius drabužiais, lūpų.

Bendruomenių atstovai uždegė žvakų ir padėjo gėlių, prisiekdamis nepamiršti di-

Laisvė brangesnė už gyvenimą

(atkelta iš 5 psl.)

Sukūrės šeimą augino du vaikučius, kuriuos turėjo palikti našlaičius. Prie Vinco buvo “pristoję” enkavėdai. Iš pradžių gan švelniai siulė tapti agentu, po to ju siūlymai tapo ultimatyvūs. Vincas Kalinauskas pasirinko pavojingą partizano kelią, netapo niekingu skundiku.

Dabar Povilaičių sodyboje ūkininkauja Petras ir Elvyra (Povilaitytė) Šmulkščiai. Su entuziazmu jie priėmė sumynamą prie sodybos pastatyti paminklą žuvusiems partizanams. Iniciatorių – partizanų žygį jamžintojai Romas Rusteika ir Alva Sidaravičienė

nė. Vietos seniūno J. Miliaus padedami darbo ēmési žuvusių artimieji. Birželio 18 d. kun. Palstanavičius pastatytą paminklą pašventino.

E. Povilaitytė-Šmulkščienė prisiminė partizanų žūties akimirkas. Angelė Juočienė papasakojo apie savo dėdės V. Kalinauskas-Varno gyvenimo kelią. Poetas Jonas Liaukus, žuvusio partizano Anbo brolis, paaškino, kodėl jo brolis stojo į partizanų gretas: “Tai buvo Lietuvos-Rusijos karas. Argi liksi abejingas, kai vyks ta kova už laisvę? Laisvė daug brangesnė už mirties nutraukiamą gyvenimą!”

Atkurtos Tauro apyg. va-

do pavad. V. Raibikis dar kartą priminė: “Ne apie tokią Lietuvą, kokioje dabar gyvename, svajojo kovoju už laisvę žuvę vyrai! I Lietuvos valdžią skverbiasi žmonės, kuriems nėra nieko šventa. Tik generolo Kronaičio pastangomis Lietuvos kariuomenė išliko tvarkinga.”

Marijampolės kaimiškiosios seniūnijos seniūnas J. Milius vylėsi, kad “še žuvusiesiems pastatytai paminklai įkvėps gyvuosisius tėstį kovą už laisvę ir neleisti kada nors dar kartą okupuoti mūsų brangių tėvynę.”

Aleksandras JAKUBONIS

Visada buvusių tremtinių ir politinių kalinių renginiuose dalyvaujantiesi rajono vicemeras J. Meškauskas pažymėjo, jog šis paminklas – dar vienas atminimo jamžinimo ženklas tiems, kurių dėka šiandien Lietuva laisva.

Žvelgdama į besistiebiantį i dangų kryžių galvojau apie tuos, kurie Alfonso Pumerio idėją padėjo paversti realybe: Kostą Janulaitį, Leoną Gvazdaitį, Bronių Šalčių, Gintą Urbšį, Vytautą Špačauską. Savo santaupomis parėmė žuvusių draugai, buvę partizanai, bendruomenių nariai, buvę tremtiniai. Rajono savivaldybė nėra nuošaly – skyrė 2000 litų. Džiaugiausi jaunujių šaulių vade Dalia Uldinskienė, Keturvalakių bendruomenės jaunimui, vadovais.

Minėjimo pabaigoje partizanas Kęstutis Melnikas padodino ąžuoliuką.

Dalija KARKIENĖ

Kanados lietuviai dainuoja buvusiems tremtiniam

Kanadoje kasmet birželio mėnesį išeivai iš Baltijos šalių susirenka į Išvežtujų minėjimą. Jame tarp kitų muzikos kolektyvų dalyvauja ir lietuvių vyrų choras "Aras". Jam ir kitiems chorams dainas rašo Toronte gyvenantis mūsų tautietis Vytas Siminkevičius.

Laiške redakcijai jis apgailestauja, kad šiemet dėl choro "Aras" vadovės Lilijos Turūtaitės ligos kolektyvas minėjime negali koncertuoti.

Spausdiname jo šiam minėjimui parašytą dainą, skirtą tremtiniam pagerbtį. Vytas Siminkevičius tikisi, kad ši kūrinjų choras atliks kitų metų minėjime.

Jie pasitiko mirti

Vyresnės kartos žmonės gerai prisimena kruvinus 1948-ųjų kovo 7 d. įvykius už dviejų kilometrų nuo Raguvėlės – Jackagilio kaimo Rekstino miško palaukėje, Stepono Žibiko sodyboje. Į sodybą, kuri buvo sekama, užėjo penki Juozo Valonio-Merkio būrio partizanai. Netrukus apie tai buvo pranešta Raguvos saugumiečiams.

Garnizonu kariai, prisdengdami mišku, priartėjo prie sodybos. Prasidėjo puolimas. Viduje buvo penki partizanai – būrio vadas Juozas Valonis-Merkys, Alfonsas Pajuodis-Radvila, Povilas Jonelis-Tūzas, Jonas Simėnas-Berželis ir Povilas Mačiulis-Kudirka. Susišaudymo metu žuvo sodybos savinininkas Steponas Žibikas. Traukdamiesi žuvo ir Povilas Jonelis-Tūzas, Jonas Simėnas-Berželis bei Povilas Mačiulis-Kudirka. Į mišką lengvai sužeistam pavyko pasitraukti Alfonsui Pajuodžiui-Radvilai ir Juozui Valonui-Merkui.

Zuvusių partizanų kūnai buvo nuvežti į Raguvą ir aikštėje išniekinti. Apie šias kautynes man papasakojo LPKTS Anykščių sk. pirminkė Prima Petrylienė.

Atkurtos Algimanto apyg. partizanų vado Jono Kadžionio rūpesčiu kautynių vietoje partizanų atminimui šią vasarą pastatytas kryžius. Jų

Už ką tiek lietuviai kentėjo?

Šaly viešpatavo ramybė. Staiga pasigirdo balsai – Prie durų miestelių, sodybų jie šaukė: "Jūs liaudies priešai!" Čekistai šeimas tuo surinko, kaip gyvulius varė greičiau, Užkaltais langais į vagonus sugrūdo, kad tilptų daugiau.

Žvaigždutės danguj ašarojo, kai vežė Tėvynės vaikus į amžino išalo žemę, į Sibiro bado namus. Už ką tiek lietuviai kentėjo, kodėl jie vergaut pasmerkti? Nejaugi dėl to, kad mylėjo jie Dievą, Tėvynę laisvi?

Šiaurėn juos ištrėmė, išvarė visus prie sunkiausių darbų. Išalkę nė duonos negavo, nusilpę neteko jėgų. Neverks tas, kuriam neskaudėjo – iš ilgesio – kuno žaizdų, Kas žuvo, sargams nerūpėjo, nes gulagas pilnas aukų.

Žvaigždutės, apšvieskite tundrą, – jie baigė vergijos skausmus. Sukrauti lavonai į krūvą, kur kasa lietuviams kapus. Nerasi gėlių nei žvakelių, tik maldą tylom sukalbės, Neleido sukalti kryželių – nenori palikti žymės.

Viltis tremtiniam sužydėjo po budelių vado mirties, Atgauti jie laisvę tikėjo, sugrįžt į tėvynę galės... Širdis jiems iš džiaugsmo virpėjo – išvydus pakeltus vartus, Bet sąžinė Sniečkaus tylejo – uždarė gimtinės kelius.

Atleiski lietuvi lietuviui, ne vienas padarė klaidą, Bet mūsų tautos išdavikams atleisti ilgai bus sunku. Garbė tremtiniam, partizanams, per amžius didvyriams dėka – Jie savo gyvybę aukojo, kad taptų Laisva Lietuva.

atminimui Raguvėlės bažnyčioje Troškūnų klebonas Philipavičius aukojo šv. Mišias, saliutavo Panevėžio rinktinės kariai savanoriai. Iškilmėse dalyvavo panevėžiečiai ir anykštėnai.

Antanas ŠIMĖNAS

Iškilmių dalyviai prie partizanų atminimui pastatyto kryžiaus

Redaktorė - Audronė Kaminskienė
Red. padėjėja - Aušra Šuopytė

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. 323204, faksas 323214, el.paštas: tremtinys@takas.lt

ILSÉKITĖS RAMYBĖJE

Antanas Valiūnas

1930–2005

Gimė Biržų r., Juodeišių k., ūkininkų šeimoje. Mokėsi Biržų gimnazijoje, iš kur 1948 m. buvo suimtas ir su tėvais išvežtas į Irkutsko sr. Čeremchovo miestą. Mokėsi Čeremchovo kalnų technikume. 1958 m. visa šeima grįžo į Lietuvą, tačiau Antanui teko išvykti į Donbasą ir dvejus metus dirbtį šachtoje. 1960 m. grįžęs į Lietuvą vedė. Užaugino sūnų ir dukterį. Nuo 1991 m. – LPKTS Kauno skyriaus narys. Aktyviai dalyvavo skyriaus veikloje.

Palaidotas Kauno r. Karmėlavos kapinėse.

Nuoširdžiai užjauciamė žmoną, sūnų, dukterį ir artimuosius.

LPKTS Kauno skyrius

Valerija Kavalskiene

1920–2005

Gyveno Kaune, Šančiuose, dirbo siuvėja. Ištékėjusi neilgai pagyveno kartu su vyru. Jis buvo areštuotas, kalejo Sibiro lagriuose. Į Lietuvą grįžo praradę sveikatą. Valerijai teko patirti daug vargo. Užaugino aučintinę Eglę.

Palaidota Kauno Petrašiūnų kapinėse.

Petrė Vainauskaitė-Domarkienė

1928–2005

Gimė Mažeikių aps. Ylakių valsč. Remėzų k. pasiturinčių ūkininkų šeimoje, kurioje augo aštuoni vaikai. 1945 m. šeima buvo ištrema į Irkutsko sr. Bodaibo r. Petrei tuo metu buvo tik 17 metų. Dirbo aukso kasyklų šachtoje. Tremtyje susituokė su likimo draugu Vincu, susilaukė sūnaus. Į Lietuvą grįžo 1959 m., apsigyveno Kuršėnuose. Užaugino du sūnus ir dukterį. Dirbo buhaltere. Buvo LPKTS Kuršėnų sk. tarybos narė, apdovanota padėkos raštais ir LPKTS trečio laipsnio žymeniu "Už nuopelnus Lietuvali".

Palaidota naujose Kuršėnų kapinėse.

Užjauciamė šeimą, gimines ir artimuosius.

LPKTS Kuršėnų filialas

Knygos "Sibiro Alma Mater" autorų ir bičiulių dėmesiui

Informuoju visus "Sibiro Alma Mater" bičiulius ir bendraautorius, kad knygą "Sibiro Alma Mater" Šiaulių universiteto leidykla žada išleisti šį rudenį. Jau atliekami techniniai ir organizaciniai darbai.

Smulkesnę informaciją pateiksiu rugpjūčio 6 d. Laisvės kovų dalyvių ir tremtinių saskrydyje Ariogaloje. Todėl prašau (jeigu negalėsite dalyvauti) ipareigoti savo bendraminčius – susitikimo Ariogaloje dalyvius pasidomėti ir pateikti man visus Jums rūpimus klausimus. Tikiu, kad susitiksime Šiauliouose per knygų pristatymą. Tuomet galėsite atsiimti savas ir nupirkti knygas draugams. Tikslią susitikimo datą pranešiu savaitraštyje "Tremtinys", o straipsnių autoriams – raštu. Lauksi Jūsų klausimų, pasiūlymų ir naujų idėjų. Jeigu straipsnių autorai pakeitė adresą ar telefono numerį, prašau skubiai pranešti.

Knygos "Sibiro Alma Mater" sudarytojas Romualdas BALTUTIS, Rasos g. 22-49, Šiauliai. Tel. (8-41) 390115, (8-612) 62837, (8-618) 72785.

Kauniečių dėmesiui

LPKTS Kauno skyriaus narius kviečiame apsilankytį mūsų skyriuje – Laisvės al. 39, antras aukštasis, 3 kab. – dėl gyvenamosios vietas ir telefono numero patikslinimo, nes susidaro sunkumų bendrauti su skyriaus nariais. Galėsite sumokėti nario mokesčių. Mes dirbame: pirmadieniais–penktadieniais – nuo 11 iki 16 val.

LPKTS Kauno skyrius

TREMINTINYS

SL 289

Redaktorė - Audronė Kaminskienė
Red. padėjėja - Aušra Šuopytė

Lit. redaktorė - Jolita Navickienė
Korektorių - Dalia Maciukevičienė
Tech. redaktorė - Vesta Milerienė

Kaina
1,20 Lt

Spausdino AB "Aušros" spaustuvė, Vytauto pr. 25, Kaunas. Ofsetinė spauda 2 sp. lankai. Tiražas 3850. Užs. Nr. 995

Rankraščiai negrąžinami. Autorius nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.